

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра фінансів і кредиту

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з навчальної роботи,
проф. Гаврилюк С. В. _____

_____ 2013 р.

ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

РОБОЧА ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

підготовки: магістр

галузь знань: 0305 – «Економіка і підприємництво»

спеціальність: 8.03050801 – «Фінанси і кредит», 8.03050803 – «Оподаткування»

Луцьк – 2013

Робоча програма навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент» для студентів галузі знань – 0305 «Економіка і підприємництво» спеціальності 8.03050801 – «Фінанси і кредит», 8.03050803 – «Оподаткування»

” ___ ” _____ 2013 р. – 16 с.

Розробники:

к.е.н., доцент кафедри фінансів і кредиту _____ **Левицький В.В.**

Рецензент:

к.е.н., доцент кафедри фінансів і кредиту _____ **Рудик Н.І.**

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри фінансів і кредиту

протокол № ___ від _____ 2013 р.

Завідувач кафедри: _____ (Грудзевич І.Т.)
(підпис) (прізвище, ініціали)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією Інституту економіки та менеджменту

протокол № ___ від _____ 2013 р.

Голова науково-методичної комісії інституту _____ (Бегун С.І.)
(підпис) (прізвище, ініціали)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою університету

протокол № ___ від ____ . ____ . 2013 р.

© Левицький В.В., 2013

Вступ

Програма навчальної дисципліни “Фінансовий менеджмент” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів економічного профілю спеціальності 8.03050801 – «Фінанси і кредит», 8.03050803 – «Оподаткування».

Ринкові перетворення в Україні створили передумови для появи підприємств різних форм власності та організаційного устрою. Створення та ефективне функціонування підприємницьких структур неможливе без формування достатнього обсягу власного капіталу, нестача якого викликає необхідність здійснювати пошук додаткових джерел фінансування, використовуючи для цього як власні, так і позикові фінансові ресурси.

Одним з основних наслідків переходу до ринкових умов господарювання стало докорінна зміна механізму фінансування реального сектора економіки. Різка скорочення участі держави в інвестиційному процесі спонукало економічних агентів до пошуку нових джерел забезпечення виробничої діяльності. Проте їхні можливості виявилися настільки обмеженими, що основну масу капіталовкладень у перехідній економіці України стали забезпечувати власні ресурси підприємства, тому сучасний економіст-менеджер повинен поєднувати фінансовий та техніко-виробничий аспекти бізнесу, дивитись на виробництво очима економіста-фінансиста. Це, звісно, потребує фундаментальних та глибоких економічних знань, а отже, й відповідної підготовки фахівців з фінансового менеджменту.

Пропонована робоча програма відповідає типовій програмі дисципліни “Фінансовий менеджмент” та рекомендована студентам вищих навчальних закладів економічного спрямування, які здобувають фахову освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста та магістра, а також підприємців, менеджерів усіх рівнів та усіх, кого цікавлять питання управління фінансовими потоками підприємства.

Робоча програма є узагальненням напрацювань у сфері фінансів, економіки та підприємництва.

Метою робочої навчальної програми є допомога студентам в отриманні ґрунтовних знань з фінансового менеджменту та практичних у прийнятті економічно обґрунтованих управлінських рішень щодо підвищення ефективності господарювання та управління фінансами підприємства.

Програма розрахована на навчання за кредитно-модульною системою, що відповідає вимогам Болонського процесу, який упроваджено у вищих навчальних закладах України. Зміст програми в логічній послідовності відображає структуру курсу.

Кожна тема робочої програми містить перелік теоретичних питань, їх виклад, завдання з індивідуальної роботи, тестовий контроль для перевірки знань, рекомендовану літературу до вивчення теми.

Розроблені згідно з вимогами Болонського процесу тестові завдання (п’ять варіантів відповідей, з яких одна є правильною), сприятимуть глибокому засвоєнню студентами ґрунтовних знань із основних розділів прикладної економіки, набуттю вмінь, спрямованих на отримання заздалегідь намічених результатів господарювання шляхом оптимального використання трудових, матеріальних, фінансових й інших ресурсів підприємства. Їх рекомендується використовувати в процесі поточного, модульного й підсумкового контролю, самоперевірки знань.

Предметом вивчення дисципліни є ефективне управління грошовими ресурсами підприємства.

Міжпредметні зв’язки. Курс “Фінансовий менеджмент” відноситься до спеціальних економічних дисциплін і висвітлює основні аспекти роботи фінансових

менеджерів підприємств. Дисципліна тісно взаємопов'язана з курсами “Фінанси”, “Фінанси підприємства”, “Інвестиційний менеджмент”, “Фінансова діяльність суб'єктів господарювання”, тощо.

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів**:

- Змістовий модуль 1. «Теоретично-прикладні засади дослідження ролі та особливостей організації фінансового менеджменту на підприємстві»;
- Змістовий модуль 2. «Фінансовий менеджмент як система управління ефективною діяльністю підприємства».

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Шифри і назви галузі знань – <u>0305 – Економіка і підприємництво</u>	нормативна
	Шифр і назва спеціальності : 8.03050801 – “Фінанси і кредит” 8.03050803 – “Оподаткування”	
Модулів – 2	Спеціальність: «Фінанси і кредит», «Оподаткування»	Рік підготовки – 5
Змістових модулів – 2		Семестр – 9
ІНДЗ: є		Лекції – 18 год.
Загальна кількість годин - 108		Практичні (семінари) – 18 год.
Тижневих годин (для денної форми навчання):	Освітньо-кваліфікаційний рівень – магістр	Лабораторні ----- год.
Аудиторних – 2 самостійної роботи – 2 індивідуальної роботи – 2		Самостійна робота – 36 год.
		Індивідуальна робота – 36 год.
		Форма контролю: “Фінанси і кредит” 8.03050801 – <u>іспит (9 семестр)</u> ; “Оподаткування” 8.03050803 – <u>залік (9 семестр)</u> .

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни є формування системи знань з управління фінансами підприємств, операційною та інвестиційною діяльністю, визначення стратегії і тактики фінансового забезпечення суб'єктів господарювання.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Фінансовий менеджмент» є:

- вивчення сутності та методологічних основ фінансового менеджменту, управління фінансовими ризиками та застосування інструментів антикризового керування підприємством;

- набуття навичок управління грошовими потоками, прибутком, інвестиціями, активами;
- оволодіння методикою визначення вартості капіталу та з'ясування способів оптимізації його структури.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- економічні категорії та принципи фінансового менеджменту;
- фактори зовнішнього і внутрішнього середовища, що впливають на ефективність господарської діяльності підприємства;
- роль фінансового менеджменту у діяльності підприємства;
- показники ефективності діяльності підприємства;
- засади дослідження прибутковості та оцінка інвестиційної діяльності підприємства.

вміти :

- робити фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства;
- використовувати сучасні методи у формуванні соціально-економічної стійкості підприємства;
- аналізувати та вибирати методи ефективного управління виробничою та фінансовою діяльністю підприємства.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 108 годин / 3 кредити ECTS.

3.Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Теоретично-прикладні засади дослідження ролі та особливостей організації фінансового менеджменту на підприємстві

Тема 1. Теоретичні засади дослідження фінансового менеджменту

Сутність та функції фінансів. Фінансові відносини підприємства та їх види. Сутність фінансового менеджменту та принципи його організації на підприємстві. Основна мета, задачі та функції фінансового менеджменту. Організаційна структура побудови системи фінансового менеджменту на підприємстві

Тема 2. Аналіз та планування в системі фінансового менеджменту

Система інформаційного забезпечення фінансового менеджменту. Аналіз фінансового стану підприємства. Системи та методи фінансового планування. Організація фінансового контролю на підприємстві.

Тема 3. Вартість грошей у часі

Необхідність і значення визначення вартості грошей у часі. Майбутня і теперішня вартість грошей та їх визначення. Ануїтет та його основні типи. Майбутня і теперішня вартість ануїтету.

Тема 4. Управління інвестиційними проектами

Сутність інвестування та особливості формування інвестиційного прибутку підприємства. Реальні інвестиційні проекти: принципи та методи оцінки їх ефективності.

Тема 5. Управління фінансовими активами та методи їх оцінки

Управління активами підприємства. Базова модель оцінки фінансових активів. Оцінка боргових та дольових цінних паперів. Дохідність фінансових активів: види та оцінка.

Змістовий модуль 2.

Фінансовий менеджмент як система управління ефективною діяльністю підприємства

Тема 6. Управління оборотними та необоротними активами підприємства

Сутність та класифікація оборотних активів як об'єкта управління фінансами підприємства. Політика підприємства в області управління оборотними активами. Управління основними елементами оборотних активів підприємства. Оцінка ефективності управління оборотними активами підприємства. Зміст та етапи політики управління необоротними активами. Фінансові аспекти оновлення необоротних активів. Управління фінансуванням необоротних активів.

Тема 7. Вартість і структура капіталу підприємства

Вартість капіталу підприємства та сфери її застосування у фінансовому менеджменті. Вартість окремих джерел капіталу підприємства. Середньозважена вартість капіталу. Зважена гранична вартість капіталу. Структура капіталу підприємства та її оптимізація. Операційний та фінансовий леверидж та їх роль у формуванні структури капіталу підприємства.

Тема 8. Управління фінансовими ризиками підприємства

Ризик менеджмент як складова частина фінансового менеджменту. Політика управління фінансовими ризиками на підприємстві. Внутрішні механізми нейтралізації фінансових ризиків. Зовнішнє страхування ризиків підприємства та шляхи забезпечення його ефективності.

Тема 9. Антикризове фінансове управління на підприємстві

Сутність, види і процедури банкрутства. Методичні підходи до виявлення ситуації банкрутства. Політика антикризового фінансового управління на підприємстві при загрозі банкрутства. Зміст та етапи управління санацією та оцінка ефективності її здійснення.

4. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					
		Лек.	Практ. (Семін.)	Лаб.	Інд.	Сам. роб.	Контр. роб.
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Теоретично-прикладні засади дослідження ролі та особливостей організації фінансового менеджменту на підприємстві							
Тема 1. Теоретичні засади дослідження фінансового менеджменту	12	2	2	-	4	4	-
Тема 2. Аналіз та планування в системі фінансового менеджменту	12	2	2	-	4	4	-
Тема 3. Вартість грошей у часі	12	2	2	-	4	4	-
Тема 4. Управління інвестиційними проектами	12	2	2	-	4	4	-

Тема 5. Управління фінансовими активами та методи їх оцінки	12	2	2	-	4	4	-
Разом за змістовим модулем 1	60	10	10		20	20	-
Змістовий модуль 2. Фінансовий менеджмент як система управління ефективною діяльністю підприємства							
Тема 6. Управління оборотними та необоротними активами підприємства	12	2	2	-	4	4	-
Тема 7. Вартість і структура капіталу підприємства	12	2	2	-	4	4	-
Тема 8. Управління фінансовими ризиками підприємства	12	2	2	-	4	4	-
Тема 9. Антикризове фінансове управління на підприємстві	12	2	2	-	4	4	-
Разом за змістовим модулем 2	48	8	8		16	16	
Усього годин	108	18	18	-	36	36	-

5. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Теоретичні засади дослідження фінансового менеджменту 1.1. Сутність та функції фінансів. Фінансові відносини підприємства та їх види 1.2. Сутність фінансового менеджменту та принципи його організації на підприємстві 1.3. Основна мета, задачі та функції фінансового менеджменту 1.4. Організаційна структура побудови системи фінансового менеджменту на підприємстві	2
2	Аналіз та планування в системі фінансового менеджменту 2.1. Система інформаційного забезпечення фінансового менеджменту 2.2. Аналіз фінансового стану підприємства 2.3. Системи та методи фінансового планування 2.4. Організація фінансового контролю на підприємстві	2
3	Вартість грошей у часі 3.1. Необхідність і значення визначення вартості грошей у часі 3.2. Майбутня і теперішня вартість грошей та їх визначення 3.3. Ануїтет та його основні типи. Майбутня і теперішня вартість ануїтету	2
4	Управління інвестиційними проектами 4.1. Сутність інвестування та особливості формування інвестиційного прибутку підприємства 4.2. Реальні інвестиційні проекти: принципи та методи оцінки їх ефективності	2

5	Управління фінансовими активами та методи їх оцінки 5.1. Управління активами підприємства 5.2. Базова модель оцінки фінансових активів 5.3. Оцінка боргових та дольових цінних паперів 5.4. Дохідність фінансових активів: види та оцінка	2
6	Управління оборотними та необоротними активами підприємства 6.1. Сутність та класифікація оборотних активів як об'єкта управління фінансами підприємства 6.2. Політика підприємства в області управління оборотними активами 6.3. Управління основними елементами оборотних активів підприємства 6.4. Оцінка ефективності управління оборотними активами підприємства 6.5. Зміст та етапи політики управління необоротними активами 6.6. Фінансові аспекти оновлення необоротних активів 6.7. Управління фінансуванням необоротних активів	2
7	Вартість і структура капіталу підприємства 7.1. Вартість капіталу підприємства та сфери її застосування у фінансовому менеджменті 7.2. Вартість окремих джерел капіталу підприємства. Середньозважена вартість капіталу 7.3. Зважена гранична вартість капіталу 7.4. Структура капіталу підприємства та її оптимізація 7.5. Операційний та фінансовий леверидж та їх роль у формуванні структури капіталу підприємства	2
8	Управління фінансовими ризиками підприємства 8.1. Ризик менеджмент як складова частина фінансового менеджменту 8.2. Політика управління фінансовими ризиками на підприємстві 8.3. Внутрішні механізми нейтралізації фінансових ризиків 8.4. Зовнішнє страхування ризиків підприємства та шляхи забезпечення його ефективності	2
9	Антикризове фінансове управління на підприємстві 9.1. Сутність, види і процедури банкрутства 9.2. Методичні підходи до виявлення ситуації банкрутства 9.3. Політика антикризового фінансового управління на підприємстві при загрозі банкрутства 9.4. Зміст та етапи управління санацією та оцінка ефективності її здійснення	2
	Разом	18

6. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	1.Сутність,функції та принципи фінансового менеджменту. 2.Основна мета, задачі та механізм фінансового менеджменту 3.Організаційна структура побудови системи фінансового менеджменту на підприємстві	4

2	1. Особливості системи інформаційного забезпечення фінансового менеджменту 2. Аналізування фінансового стану підприємства за інформаційними показниками 3. Системи та методи фінансового планування 4. Формування та організація фінансового контролю на підприємстві	4
3	1. Необхідність та значення визначення вартості грошей у часі, особливості розрахунку 2. Майбутня і теперішня вартість грошей та їх визначення 3. Ануїтет та його основні типи. Майбутня і теперішня вартість ануїтету	4
4	1. Сутність інвестування у фінансовому менеджменті та особливості формування інвестиційного прибутку підприємства 2. Інвестиційні проекти: принципи та методи оцінки їх ефективності	4
5	1. Оптимізація управління активами підприємства 2. Формування базової моделі оцінки фінансових активів 3. Методи оцінки боргових та дольових цінних паперів 4. Управління дохідністю фінансових активів: види та оцінка	4
6	1. Сутність та класифікація оборотних активів підприємства 2. Політика підприємства в області управління оборотними активами 3. Управління основними елементами оборотних активів підприємства 4. Етапи політики управління необоротними активами 5. Управління фінансуванням необоротних активів	4
7	1. Вартість капіталу підприємства та сфери її застосування у фінансовому менеджменті. 2. Середньозважена вартість капіталу та зважена гранична вартість капіталу. 3. Операційний та фінансовий леверидж та його застосування у фінансовому менеджменті	4
8	1. Сутність та характеристика ризик менеджменту підприємства. 2. Політика управління фінансовими ризиками на підприємстві. 3. Внутрішні механізми нейтралізації фінансових ризиків. 4. Зовнішнє страхування ризиків підприємства та шляхи забезпечення його ефективності.	4
9	1. Сутність, види та особливості процедури банкрутства. 2. Політика антикризового фінансового управління на підприємстві при загрозі банкрутства. 3. Зміст та етапи управління санацією та оцінка ефективності її здійснення.	4
	Разом	36

7. Індивідуальні завдання

Загальні вимоги до виконання:

1. індивідуальне завдання повинно мати практичне спрямування та носити творчий, дослідницький характер;
2. тип індивідуального завдання – науково-графічне завдання;

3. виконується ІНДЗ з додержанням всіх технічних вимог до письмових робіт. Текст має бути надрукований на принтері через 1,5 міжрядкових інтервали на одному боці аркуша білого паперу формату А4. Шрифт Times New Roman, 14 пт. Текст розміщується на сторінці, яка обмежується полями: ліве – 25 мм, нижнє, верхнє – 20 мм, праве – 15 мм. За обсягом ІНДЗ має складати 15-20 сторінок. ІНДЗ починається з титульного аркуша, за ним розміщують послідовно: зміст ІНДЗ, основний текст (науково-графічні схеми, таблиці, графіки та завдання з підзаголовками відповідно до змісту роботи), список використаних джерел (не менше 15), посилання на джерело інформації – обов’язкове;

4. оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання:

Рівень виконання ІНДЗ	К-ть балів
ІНДЗ виконано відмінно: повно висвітлена тема із сформульованими власними висновками	10
Недостатньо повно висвітлена тема із нечітко сформульованими власними висновками	7-9
Задовільне виконання ІНДЗ – неповно висвітлено тему без власних висновків студента	4-7
Тема висвітлена без чіткого розуміння суті дослідження	1-4

8. Методи та засоби навчання

У навчальному процесі застосовуються: лекції, в тому числі з використанням мультимедіапроектора та інших ТЗН; практичні заняття; самостійна та індивідуальна роботи.

Серед методик та форм навчання даного курсу слід визначити такі *методики викладання*: методика проблемного навчання та евристичне навчання; *форми навчання*: аналітичні та проблемні лекції та дискусії – головна мета проведення таких лекцій складається у розвитку у студентів логічного та самостійного осмислення додаткового матеріалу, який стосується сучасних процесів розвитку світової економіки; *методики навчання*: кейс-метод, презентації, або міні-проекти, які готують студенти самостійно, а потім презентують для групи.

Семінарські та практичні заняття плануються з кожної теми дисципліни і включають такі напрями роботи: підготовку до семінарських (практичних) занять за вказаним планом; виконання контрольних завдань; виконання завдання дослідницького характеру; критичний огляд наукових публікацій за обраною проблематикою; тренінги; рольові та ділові ігри; презентацію результатів дослідження на задану тематику, в т.ч. виступ на конференції.

Методами навчання, що застосовуються для більш ефективного вивчення дисципліни є:

- пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний (лекція);
- репродуктивний метод (відтворення матеріалу на практичних заняттях із використанням різноманітних вправ та форм самоконтролю);
- дослідницький метод – використовується при виконанні індивідуальних науково-дослідних завдань, коли навчальна робота безпосередньо переростає в наукове дослідження. У даному методі найбільш повно проявляються ініціатива, самостійність, творчий пошук у дослідницькій діяльності;
- ділова гра.

9. Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік, іспит

Залік та іспит продиться у письмовій формі. Екзаменаційний білет містить: три теоретичні питання (10 балів за повну відповідь) та 2 задачі (15 балів за правильно розписану та розв’язану задачу з коментарем та висновком).

Питання на залік:

1. Сутність та функції фінансів. Фінансові відносини підприємства та їх види
2. Сутність фінансового менеджменту та принципи його організації на підприємстві
3. Основна мета, задачі та функції фінансового менеджменту
4. Організаційна структура побудови системи фінансового менеджменту на підприємстві
5. Система інформаційного забезпечення фінансового менеджменту
6. Аналіз фінансового стану підприємства
7. Системи та методи фінансового планування
8. Організація фінансового контролю на підприємстві
9. Управлінський облік у фінансовому менеджменті
10. Інформаційне забезпечення фінансового менеджменту
11. Фінансовий аналіз в системі фінансового менеджменту
12. Фінансові показники та коефіцієнти, які застосовуються у фінансовому менеджменті
13. Сутність і види грошових потоків підприємства
14. Методи розрахунку величини грошового потоку та оцінка руху грошових коштів підприємства
15. Необхідність і значення визначення вартості грошей у часі.
16. Майбутня і теперішня вартість грошей та їх визначення.
17. Ануїтет та його основні типи. Майбутня і теперішня вартість ануїтету.
18. Аналіз часових рядів і методи фінансового прогнозування
19. Сутність діагностичного аналізу підприємства
20. Ключові фінансові показники діяльності підприємства
21. Аналіз показників прибутковості (рентабельності) та ділової активності підприємства за системою “Дюпон”
22. Методика оцінювання кредитоспроможності позичальника
23. Сутність інвестування та особливості формування інвестиційного прибутку підприємства
24. Реальні інвестиційні проекти: принципи та методи оцінки їх ефективності.
25. Управління активами підприємства
26. Базова модель оцінки фінансових активів
27. Оцінка боргових та дольових цінних паперів
28. Конвертовані цінні папери: сутність, основні характеристики, оцінка.
29. Дохідність фінансових активів: види та оцінка
30. Сутність, функції та роль прибутку в умовах ринкової економіки
31. Формування та використання прибутку в ринкових умовах
32. Аналіз рентабельності діяльності підприємства
33. Оптимізація управління прибутком підприємства
34. Управління основним капіталом підприємства
35. Нематеріальні активи підприємства, методи їх оцінки та управління
36. Регулювання оборотних активів підприємства
37. Управління вартістю компанії як цілісного майнового комплексу
38. Сутність та класифікація оборотних активів як об’єкта управління фінансами підприємства
39. Політика підприємства в області управління оборотними активами
40. Управління основними елементами оборотних активів підприємства
41. Оцінка ефективності управління оборотними активами підприємства
42. Зміст та етапи політики управління необоротними активами
43. Вартість капіталу підприємства та сфери її застосування у фінансовому менеджменті
44. Вартість окремих джерел капіталу підприємства. Середньозважена вартість капіталу

45. Зважена гранична вартість капіталу
46. Структура капіталу підприємства та її оптимізація
47. Операційний та фінансовий леверидж та їх роль у формуванні структури капіталу підприємства
48. Дивідендна політика підприємства та фактори, що її визначають
49. Дивідендна політика підприємства та регулювання курсу акцій
50. Ризик менеджмент як складова частина фінансового менеджменту
51. Політика управління фінансовими ризиками на підприємстві
52. Внутрішні механізми нейтралізації фінансових ризиків
53. Зовнішнє страхування ризиків підприємства та шляхи забезпечення його ефективності
54. Класифікація фінансових ризиків підприємстві
55. Методи оцінки фінансових ризиків на підприємстві
56. Диверсифікація інвестицій і мінімізація ризику фінансового портфеля підприємства
57. Управління валютними ризиками підприємства
58. Загальні принципи фінансового планування
59. Стратегічне планування діяльності підприємства
60. Методичні засади процесу бюджетування на підприємстві
61. Аналіз беззбитковості та цільове планування прибутку
62. Сутність, види і процедури банкрутства
63. Політика антикризового фінансового управління на підприємстві при загрозі банкрутства
64. Зміст та етапи управління санацією та оцінка ефективності її здійснення
65. Фінансовий аналіз за відкритими та закритими даними

Питання на іспит:

1. Сутність та функції фінансів. Фінансові відносини підприємства та їх види
2. Сутність фінансового менеджменту та принципи його організації на підприємстві
3. Основна мета, задачі та функції фінансового менеджменту
4. Організаційна структура побудови системи фінансового менеджменту на підприємстві
5. Система інформаційного забезпечення фінансового менеджменту
6. Аналіз фінансового стану підприємства
7. Системи та методи фінансового планування
8. Організація фінансового контролю на підприємстві
9. Управлінський облік у фінансовому менеджменті
10. Інформаційне забезпечення фінансового менеджменту
11. Фінансовий аналіз в системі фінансового менеджменту
12. Фінансові показники та коефіцієнти, які застосовуються у фінансовому менеджменті
13. Фінансовий облік у розвинутих країнах. Гармонізація фінансового обліку
14. Консолідація фінансових звітів і формування внутрішньо корпоративних стандартів компанії
15. Сутність і види грошових потоків підприємства
16. Методи розрахунку величини грошового потоку та оцінка руху грошових коштів підприємства
17. Шляхи оптимізації грошових потоків підприємства
18. Управління електронними грошовими потоками
19. Час як фактор у фінансових розрахунках
20. Необхідність і значення визначення вартості грошей у часі.
21. Майбутня і теперішня вартість грошей та їх визначення.
22. Ануїтет та його основні типи. Майбутня і теперішня вартість ануїтету.

23. Аналіз часових рядів і методи фінансового прогнозування
24. Сутність діагностичного аналізу підприємства
25. Ключові фінансові показники діяльності підприємства
26. Аналіз показників прибутковості (рентабельності) та ділової активності підприємства за системою “Дюпон”
27. Методика оцінювання кредитоспроможності позичальника
28. Сутність інвестування та особливості формування інвестиційного прибутку підприємства
29. Реальні інвестиційні проекти: принципи та методи оцінки їх ефективності.
30. Управління активами підприємства
31. Базова модель оцінки фінансових активів
32. Оцінка боргових та дольових цінних паперів
33. Конвертовані цінні папери: сутність, основні характеристики, оцінка.
34. Використання конвертованих фінансових інструментів у фінансуванні підприємств
35. Варанти та їх роль у мобілізації джерел фінансування
36. Опціони та їх основні види. Призначення опціонів.
37. Дохідність фінансових активів: види та оцінка
38. Сутність, функції та роль прибутку в умовах ринкової економіки
39. Формування та використання прибутку в ринкових умовах
40. Аналіз рентабельності діяльності підприємства
41. Оптимізація управління прибутком підприємств
42. Управління основним капіталом підприємства
43. Нематеріальні активи підприємства, методи їх оцінки та управління
44. Регулювання оборотних активів підприємства
45. Управління вартістю компанії як цілісного майнового комплексу
46. Сутність та класифікація оборотних активів як об’єкта управління фінансами підприємства
47. Політика підприємства в області управління оборотними активами
48. Управління основними елементами оборотних активів підприємства
49. Оцінка ефективності управління оборотними активами підприємства
50. Зміст та етапи політики управління необоротними активами
51. Фінансові аспекти оновлення необоротних активів
52. Управління фінансуванням необоротних активів
53. Вартість капіталу підприємства та сфери її застосування у фінансовому менеджменті
54. Вартість окремих джерел капіталу підприємства. Середньозважена вартість капіталу
55. Зважена гранична вартість капіталу
56. Структура капіталу підприємства та її оптимізація
57. Операційний та фінансовий леверидж та їх роль у формуванні структури капіталу підприємства
58. Дивідендна політика підприємства та фактори, що її визначають
59. Основні теорії дивідендної політики підприємства
60. Типи дивідендної політики підприємства
61. Форми виплати дивідендів
62. Дивідендна політика підприємства та регулювання курсу акцій
63. Ризик менеджмент як складова частина фінансового менеджменту
64. Політика управління фінансовими ризиками на підприємстві
65. Внутрішні механізми нейтралізації фінансових ризиків
66. Зовнішнє страхування ризиків підприємства та шляхи забезпечення його ефективності
67. Класифікація фінансових ризиків підприємстві
68. Методи оцінки фінансових ризиків на підприємстві
69. Диверсифікація інвестицій і мінімізація ризику фінансового портфеля підприємства

70. Управління валютними ризиками підприємства
71. Загальні принципи фінансового планування
72. Стратегічне планування діяльності підприємства
73. Методичні засади процесу бюджетування на підприємстві
74. Аналіз беззбитковості та цільове планування прибутку
75. Сутність, види і процедури банкрутства
76. Методичні підходи до виявлення ситуації банкрутства
77. Політика антикризового фінансового управління на підприємстві при загрозі банкрутства
78. Зміст та етапи управління санацією та оцінка ефективності її здійснення
79. Антикризове індикативне планування
80. Фінансовий аналіз за відкритими та закритими даними
81. Напрями стабілізації показників фінансового стану підприємства при загрозі банкрутства
82. Методи реструктуризації діяльності підприємства

10. Методи та засоби діагностики успішності навчання

В процесі вивчення дисципліни використовують такі методи оцінювання навчальної роботи студента:

- поточне тестування та опитування;
- оцінювання виконання ІНДЗ;
- письмові залік та іспит.

11. Розподіл балів та критерії оцінювання

Залік:

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з курсу визначається так:

- кількості балів за поточне оцінювання – 40 балів (30 балів за 2 змістові модулі та 10 балів за ІНДЗ);
- письмовий залік – 60 балів.

Поточний контроль (макс = 40 бали)										Підсумковий контроль (макс = 60 балів)	Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				ІНДЗ	60	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9			
3	3	3	3	3	3	4	4	4	10		

Іспит:

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з курсу визначається так:

- кількості балів за поточне оцінювання – 30 балів (15 та 15 балів відповідно за змістові модулі 1 та 2);
- оцінка за індивідуальну роботу – 10 балів;
- письмовий іспит – 60 балів.

Поточний контроль (мах = 40 балів)									Підсумковий контроль (мах = 60 балів)	Загальна кількість балів	
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				ІНДЗ	60	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	10		
3	3	3	3	3	3	4	4	4			

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни визначається як сума у балах поточної та екзаменаційної оцінки. Рейтингова оцінка у балах за шкалою навчального закладу може бути переведена до п'ятибальної шкали оцінювання (національної шкали). Згідно з даними таблиці переводу рейтинговий оцінок від однієї шкали до іншої.

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проєкту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D	Задовільно	
60 - 66	E		
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

12. Методичне забезпечення

1. Левицький В. В. Конспект лекцій з дисципліни «Фінансовий менеджмент» / В. В. Левицький. – Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2010. – 50 с.
2. Тестові завдання із дисципліни «Фінансовий менеджмент» / В. В. Левицький. – Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2010. – 30 с.
3. Методичні рекомендації до практичних завдань, самостійної та індивідуальної роботи з дисципліни «Фінансовий менеджмент». / В. В. Левицький. – Луцьк: Вид-во ВНУ, 2010.– 38 с.

13. Список джерел

1. Введение в финансовый менеджмент. / В. В. Ковалев. – М. : “Финансы и статистика”, 2001. – 355 с.
2. Господарське право : навч. посіб. / Л. А. Жук, І. Л. Жук, О. М. Неживець.– М. : 2003. – 238 с.
3. Економічна діагностика : навч.-метод. посіб. для самос. вивч. дисц. / Н. М. Євдокимова, А. В. Кірієнко. – К. : КНЕУ, 2003. – 110 с
4. Экономический анализ инвестиционных проектов. / Г. Бирман, С. Шмидт. – М. : ЮНИТИ, 1997. – 354 с.
5. Математические методы и модели в управлении : учеб. пособие. / В. М. Ковальчук, М. М. Фарион. – М. : Дело, 2004. – 40 с.
6. Моделювання фінансової діяльності підприємства : навч. посіб. / Н. Г. Рогальська, О. Ф. Рогальський. – Херсон : Олді-плюс, 2007. – 336 с.

7. Моделирование рискованных ситуаций в экономике и бизнесе. Учеб. пособие. / А. М. Дубров, Б. А. Лагоша, Е. Ю. Хрусталева ; под. ред. Б. А. Лагоши. – М. : Финансы и статистика, 2000. – 176 с.
8. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. / О.А. Кириченко. – К. : Знання-Прес, 2002. – 384 с.
9. Організація біржової діяльності: основи теорії і практикум : навч. посіб. / Р. П. Дудяк, С. Я. Бугіль. – Львів : “Новий світ-2000”, “Магнолія плюс”. – 2003. – 360 с. (Тема 11, с. 194-228)
10. Основы финансового менеджмента. Учебное пособие. / И. Т. Балабанов. – М. : “Финансы и статистика”. – 1998. – 334 с.
11. Основы инвестиционного менеджмента. / И. А. Бланк. – К. : Эльга-Н, Ника-Центр. – Т.1. – 2001. – 536 с.
12. Основы финансового менеджмента. / И. А. Бланк. – К. : “Ника-Центр”, “Эльга”, 1999. – 565 с.
13. Основы финансового менеджмента : підруч. / И. А. Воронов. – К. : Молодь, 1997. – 1000 с.
14. Принципы корпоративных финансов. / И. А. Бланк. – М. : Олимп-Бизнес, 1997. – 346 с.
15. Стратегия и тактика управления финансами. / И. А. Бланк. – К. : СП “АДЕФ-Украина”. – 1996. – 387 с.
16. Стратегічне управління : підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. / З. С. Шершньова. – К. : КНЕУ, 2004. – 699 с.
17. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : навч. посіб. / О. О. Терещенко. – К. : КНЕУ, 2003. – 514 с.
18. Фінансовий менеджмент : підручник. / кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. – К. : КНЕУ, 2005. – 536 с.
19. Финансовый менеджмент / под ред. акад. Г. Б. Поляка. – М. : “Финансы”, 1997. – 453 с.
20. Финансовый менеджмент : учебный курс. / И. А. Бланк. – К. : “Ника-Центр – Эльга”, 1999. – 395 с.
21. Финансовый менеджмент : теория и практика / под ред. чл.-корр. АМИР Е. С. Стояновой. – М. : “Перспектива”, 1996. – 226 с.
22. Финансовый менеджмент предприятий. / В. П. Савчук. – К. : “Максимум”, 2001. – 548 с.
23. Финансовый менеджмент : учебник. / С. Е. Стоянова. – М. : Перспектива, 1999. – 655 с.
24. Фінансовий менеджмент. / О. П. Крайник, З. В. Клепикова. – К. : Львів : “Інтелект”, 2001. – 442 с.
25. Финансовая математика : учебник. / Е. М. Четыркин. – М.: Дело, 2004. – 400 с.
26. Финансы / под ред. д.э.н., проф. А. М. Ковалевой. – М. : “Финансы и статистика”, 1996. – 523 с.
27. Финансовый менеджмент : курс лекций. / М. В. Гридчина. – К. : МАУП, 2004. – 160 с.
28. Фондовый рынок : навч. посіб. / О. М. Мозговий. – К. : КНЕУ, 1999. – 316 с.
29. Управління зовнішньоекономічною діяльністю : навч. посіб.: 2-ге вид., випр. і доп. / за заг. ред. А. І. Кредісова. – К. : ВІРА-Р, 2002. – 552 с.
30. Управление капиталом : учебный курс. / Р. Брейли, С. Майерс. – К. : Эльга, Ника-Центр, 2004. – 576 с.